

містах; проникнення течій ренесансу і бароко, які принесли зміни в суспільне і культурне життя українців; ознайомлення українського суспільства з ідеями Реформації, що змінили релігійно-політичне становище православної церкви. Більш лояльною до українських земель була політика Литви, що сповідувала гасло «старого не міняємо, нового не впроваджуємо». Українці ж, у свою чергу, показали, що вони є окремою суспільною силою і здатні боротися за свою державу і права.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вінниченко О.О. Річ Посполита. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Rich_Pospolyta (дата звернення: 07.03.2020).
2. Лазарович М. В. Історія України: навч. посіб. К., 2013. 86 с.
3. Становище українських земель у складі Речі Посполитої. / ХНУПС / URL: <http://moodle.hups.mil.gov.ua/mod/book/view.php?id=9514&chapterid=37> (дата звернення: 07.03.2020).

Юлія ШАПОВАЛ,
магістрантка 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Марина АНТОЩАК**,
к. і. н., доцент (БДПУ)

ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ РАДЯНСЬКИХ ЖІНОК У 1960-1980-Х РР.

Актуальність. Дослідження повсякденного життя останнім часом стало одним із провідних напрямків історичної науки. Це не дивно, адже вивчення історії повсякдення дозволяє сформувати цілісну картину певного історичного періоду. Упродовж останніх десятиріч з'явилося чимало публікацій, присвячених радянському повсякденню, однак, певні аспекти все ще лишаються малодослідженими. Недостатньо вивченим залишається і жіноче повсякдення 60-80-х рр. ХХ ст. Особливої актуальності набуває гендерний аспект цього питання, оскільки в зазначений період жінки працювали на рівні з чоловіками, освоюючи найскладніші професії, керували вантажними машинами, будували складні об'єкти, займали керівні посади на підприємствах. Як на побутовому, так і на суспільно-політичному рівнях жінки, не поступаючись чоловікам, уособлювали не лише красу та хазяйновитість, а й справжню мужність, стійкість та відвагу.

Ступінь дослідження проблеми. Інтерес до «жіночого питання» був присутній ще в радянські часи, однак, такі праці носили дещо заідеологізований характер. З розвитком «жіночої історії» та гендерних досліджень з'явилися ґрунтовні праці, які дозволяють отримати уявлення про жінку радянської епохи. Питання жіночого повсякдення, а саме особливості матеріально-побутового життя, сімейні відносини та дозвілля 1960-80-х рр. порушували у своїх працях такі дослідниці як Ю. Кузьменко, О. Кісь, М. Музичка, М. Смольницька та ін.

Мета дослідження полягає в комплексному аналізі повсякденного життя радянських жінок у 1960-1980-х рр.

У дослідженні були використані такі **методи** як порівняльний, історико-системний, метод аналізу і синтезу та узагальнення.

Сутність дослідження. Прийшовши до влади, Леонід Брежнєв зіткнувся одразу з декількома соціально-економічними проблемами, основними з яких було падіння продуктивності праці та народжуваності. Радянська влада прагнула вирішити питання про те, як поєднати в жінці ролі матері та робітниці. Партія визначала соціальні ролі та сфери застосування активності жінок, намагалася нав'язати стратегії поведінки, пріоритети, вподобання, будуючи певну ієрархію норм побутового життя та дозвілля. Вимоги до жінки були досить високими: вона мала бути одночасно і наполегливою робітницею з високими виробничими показниками, і турботливою матір'ю та дружиною. Журнали брежнєвського періоду, такі як «Советская женщина», «Работница», «Крестьянка» покликані були перетворити жінку на «супер-героїню». Радянська жінка повинна була вважати суспільні інтереси значно важливішими за власні.

Попри пропагування образів «жінки-трудівниці», широко поширеним був тип жінки-домогосподарки. Однак, влада розрізняла тип домогосподарки та тип жінки-нероби, яка просто сидить удома.

З дитинства дівчаткам прищеплювали бажання мати й виховувати дітей, оскільки це був один із критеріїв вимірювання жіночої успішності. Радянська домогосподарка повинна була вміти лікувати сім'ю. Навіть, була спеціальна рубрика під назвою «Кабінет здоров'я», де вона могла почерпнути для себе корисні поради [2].

Незважаючи на весь масив завдань, які покладалися на жінок, вони знаходили час і для дозвілля та догляду за собою. Серед найпоширеніших занять були прийом гостей та похід у гості. Жінки полюбили демонструвати свої кулінарні таланти в умовах тотального дефіциту. Майже кожна радянська жінка виділяла час на перегляд газет та журналів, телепередач, слідкувала за новинами в світі. Досить значною популярністю користувався кінематограф, поширеними були туристичні поїздки [1, с. 299]. Чи не кожна господиня мала вдома швейну машинку, а в журналах моди містилися рубрики «Зробимо самі», «Своїми руками» і т. ін. Жінка 60-80-х рр. ХХ ст. слідкувала за новими тенденціями, знала маленькі таємниці про догляд за волоссям і шкірою, вміла користуватися косметикою, тому добре виглядала, незважаючи на клопітку працю.

Основні висновки. Таким чином, жінка 60-80-х рр. ХХ ст. поєднувала в собі ролі матері, дружини, робітниці, кравчині, лікаря, вчительки, психолога, модниці та навіть ідеолога. Працювала на посадах, які в наш час не притаманні жінкам, вела господарство, виховувала дітей, організовувала сімейне дозвілля. На мою думку, образ радянської жінки є гарним прикладом для майбутніх поколінь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьменко Ю., Іванова А. Мода та дозвілля радянських жінок у 1960-1980-ті рр. *Література та культура Полісся. Серія: Історичні науки*, 2018. Вип. 92. С. 291-303.

2. Музичка М. Образ ідеальної домогосподарки в СРСР. *Історична правда*. 2011. URL: <https://www.istpravda.com.ua/research/4d334of6bad25/> (дата звернення: 01.03.2020).

Юлія ШАПОВАЛ,
магістрантка 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Марина АНТОЦАК,**
к. і. н., доцент (БДПУ)

ВПЛИВ ІДЕОЛОГІЇ НА ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ ТА СВІТОГЛЯД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ УРСР В 1960-1980-Х РР.

Актуальність. Історія повсякдення є однією з найактуальніших проблем сучасної гуманітаристики. Період незалежності Української держави характеризується підвищеним інтересом з боку науковців до вивчення повсякденного життя різних категорій населення радянського періоду. Проте, аналіз наявної історіографічної літератури показує, що на сьогоднішній день досить багато аспектів цього перспективного напрямку залишаються окресленими поверхнево і потребують ретельного дослідження. Маловивченим не лише у вітчизняній, а і в зарубіжній історіографії залишається шкільне повсякдення 1960-1980-х рр. Проте, вивчення історії шкільної повсякденності є важливим для розуміння переломних моментів у реформуванні школи для успішного переходу до нових освітніх стандартів, формування сучасного патріотичного світогляду учнівської молоді.

Ступінь дослідження проблеми. Період 60-80-х рр. ХХ ст. характеризується пануванням системи ідеологічних стереотипів започаткованих радянською пропагандою, які й досі перебувають у свідомості українського суспільства. Одним із компонентів, який характеризував зазначений період, було посилення ідеологічного контролю за життям суспільства. Значну увагу приділяли вихованню молоді, зокрема учнівської. Дослідження ідеологічного впливу на повсякдення належить до пріоритетних проблем історичної науки і є недостатньо вивченим. Це питання висвітлювали у своїх працях такі вчені як А. Іванченко, К. Богатирчук, О. Левенець, О. Бажан, М. Захаров та ін.

Мета дослідження полягає в розкритті сутності впливу ідеологічної системи на повсякденне життя та світогляд учнівської молоді УРСР в 1960-1980-х рр.

У дослідженні були використані такі **методи** як логіко-аналітичний, історико-системний, метод аналізу і синтезу, узагальнення.

Сутність дослідження. У 60-80-ті рр. ХХ ст. під комуністичним вихованням розуміли цілеспрямований вплив на свідомість людини. Важлива роль у вихованні «будівника комунізму» відводилася школі, яка мала проводити агітаційну роботу з учнями різних вікових категорій. Створювали всі умови для того, аби школярі з раннього віку проймалися комуністичними ідеями. Школа поступово перетворювалася на ідеологічний інститут комуністичного виховання. Одним із її завдань було виховання